

Ismeretterjesztő Könyvtár

A modern életben legszükségesebb ismereteket népszerűen tárgyaó vál alaj.

WILLIAMS ARCHIBALD
UJKORI HÍRES UTAZÓK

Rendkívül érdekesen és tanulságosan megírt összefoglalása az ujjkorkori fel-fedező utazások történetének.

Magyarra átdolgozta MIKES LAJOS. Vászonkötésben 8 korona.

CHARLES R. GIBSON
A MODERN VILLAMOSSÁG

Az egyetlen modern tudományos színvonalon álló összefoglaló népszerű könyv a villamosságról s technikai alkalmazásáról.

Angolból fordította HAJÓS REZSŐ. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD
A MODERN TECHNIKA NAGY ALKOTÁSAI

A legnagyobb technikai művek ismertetése a laikus számára.

Átdolgozta PÉTER JENŐ. Vászonkötésben 8 korona.

SCOTT ELLIOT
A PRIMITIV EMBER HAJDAN ÉS MOST

A kezdetleges népek életének és szokásainak hű és érdekes leírása.

Fordította SCHÖPFLIN ALADÁR. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD
KORUNK TALÁLTMÁNYAI

A legújabb találmányok érdekes, vonzó és könnyen érthető magyarázata.

Átdolgozta SZILÁRD RICHARD. Vászonkötésben 8 korona.

Előszóval ellátta ZEMPLÉN GYÖZŐ.

Ezen könyvek megrendelhetők:
Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és

az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

Parádi-arsen
Míg eddig a régi börtettségök, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok, a sápkór, a női arczot életelentítő patlanások s a női nemű szervek folyással kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabban a viaben vastartalommal oly kincsünk van, mely minden eddigi arsen-savas víznél (Roncegno Levico) hatásosabb, és könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőkelőbb orvosi tekintélyeink felhívják s a fogyasztók egész serege dicséreti hálással, hazánkban csaknem kizárólagos keresetnek örvend. — Egy ostaláda (7 palack) parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország, összes postaiállomásaira 6 K 50 f.-ért bérn. szállít a forráktár
ÉDESKUTY L. cs. és kir. udv. szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban és megbízható fűszerkereskedésben.

OLCSÓ „PRIMUS” szén és fa helyett petróleum-gázfűzővel

főz. Egyszerű és veszélytelen, nem kormoz és nem füstöl. Rendkívül kevés petróleum fogyasztás mellett óriási hőt fejt ki, ennél fogva a **LEGOLCSÓBB FŐZÉS!!**

Kapható: **Ringelsen-Testvéreknél** Budapest, V. Hold-u. 21.

Gyermekeknek

legbiztosabb szer váltóláz, hideglelés és számköbögés ellen a magyar orvosok által 40 arannyal jutalmazott

Rozsnyay világhírű

Chininczukorkája

és

Chinincsokoládéja

Nem keserű és így gyermekek szívesen veszik. Miténiumi nagy éremmel kitüntetve és törvényesen védve. A valódi készítmény csomagoló-papírosán Rozsnyay M. névalírása látható. 1 drb ára 12 fill. 25 drb egy dobozban 3 korona.

Kapható minden gyógyszerárban. — Készíti a feltaláló: **Rozsnyay Mátás gyógyszerész.** Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

MARGIT

gyógyforrás, Bereg m.

A gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.

Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nél Budapestben és a forrás kezelőségénél, Munkácson.

VASÁRNAPI UJSÁG

39. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, SEPTEMBER 27.

Szerkesztési iroda: IV. Vármezeje-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postallag meg-határozott viteldij is esatolandó.

FRIGYES FŐHERCEG FŐPARANCSNOK ÉS BÁRÓ HÖTZENDORFI CONRAD FERENCZ VEZÉRKARI FŐNÖK A FŐHADISZÁLLÁSON.

Jelky Gyula, kiküldött tudósítónk fölvétele.

A tóparti gyilkosság.

Regény.
Ira Ambrus Zoltán.

(Folytatás.)

Mert, a mig az álom el nem nyom, magam is nagyon fogok vigyázni és senkit se engedek közel a női becsületemhez... hiszen, ha valaki megfosztana női becsülettől, én azt nem tudnám túlélni!... Így szól hozzám Hedvig, az én imádott nővérem, a ki, mint láthatod, nem csak szép volt, hanem jó is, mint az angyalok!

(Női becsület!... Milyen izgatón két szó!... És ha lesújtottabb voltam annál, a kit taglóval ütöttek le, mikor Agenor hozzáfogott az elbeszéléséhez: ez a két szó mégis fölkelte az érdeklődésemet és azonnal felvert kétségbeeséssel teljes érzékletlenségemből.)

Női becsület!... A sok homályos és megérthetetlen dolog közül, a mely iskolába és színházba járáson óta a fejemet ostromolta, ez volt a legérdekesebb és a legtitkosabb. Tulajdonképen mi is hát az a női becsület? Ezen már gyakran törtem a fejemet... hiába. De most sem akartam és nem is mertem megkérdezni. Szégyeltem, hogy ennyire tudatlan vagyok. És megzavarhatom-e Agenort az együgyűség kérdéseivel, a mikor egy rémes titkorról lebbenti le előttem a leplet.

Hát nem szólaltam meg. És Agenor, miután egy kis szünetet tartott, mintha az elnyelt kérdésemet várta volna, így folytatta:

— Én teljesítettem is, a mire kedves nővérem fölkerült és olyankor, ha délután aludt, őrt állítottam. Aztán, mikor gyanus alak közeledett, megfújtam egy kis pipót; erre nővérem fölbredt, talpra ugrott és az aljas cselzővők hanyatt-homlok visszarahantak denevér-odvaikba. Egyszer azonban mégis megtörtént az a szerencsétlenség, hogy kijátszották éberségemet. Volt Temesvárot egy Satopper Főbusz nevű kapitány, a ki fogadott a többi tiszttel, hogy nővérem becsületét hatalmába keríti. Ez a bizonyos Satopper Főbusz altatót kevert italomba, hogy észrevétlenül lopózhassék be nővéremhez, midőn ez délután alszik. Én, a mikor megízleltem az italt, rögtön megundorodtam tőle és elhajítottam a poharat; így nem merülhettem mély álomba, de egy percze attól a kortytól is elaludtam. Csakis egyetlenegy percze; de ez is elég volt rá, hogy a szerencsétlenség megtörténjék. Mert Satopper Főbusz, mikor leshelyéről észrevette, hogy elszenderülök, azonnal beosont alvó nővéremhez, egy szempillantás alatt elrabolta nővérem becsületét, leopta lábáról az egyik kis papucsot, hogy a tisztiek előtt eldicsékedhessék gaz cselekedetével, aztán még abban a perczen, a mikor belopózott, kiugrott a nyitott ablakon és elmenekült. Én már akkor magamhoz tértem elbűvélésomból és rosszat sejtve, berohantam nővérem szobájába; a mikor a küszöbre értem, még láthattam, hogy Satopper Főbusz az, a ki az ablakon kiugrik. Ekkor szegény nővérem is felbredt és hiányzó papucsáról mindjárt észrevette, hogy megfosztották női becsületétől. «Jaj, jaj! — kiáltozta — elrabolták női becsületemet!... Édes fivérem, mért nem vigyáztál jobban?... Nővérednek nincs többé női becsülete!»...

Erre már mégis csak meg kellett szólnom:

— Hát ilyen hamar megtörténhetik ez? — kérdezősködtem.

Valahogy másképen képzeltem a dolgot.

— Persze! — felelt Agenor. — Úgy beszélés, mint a ki még sohase volt színházban. Hiszen tegnap este is hallhattad: «A női becsület olyan érzékeny, hogy elég egy lehellet és már vége!»...

— De hát hogyan rabolják el egy nőnek a becsületét? — firtattam tovább a részleteket.

A részletek érdekelték volna a legjobban. — Még azt se tudod?... Hát a férfi átöleli a nőt, rálehel a nőnek a szájára és ettől a lehellettől a női becsület azonnal elfonnyad — magyarázta meg a dolgot Agenor, kissé hézagosan.

Ez a felvilágosítás ugyan nem elégített ki, de lemondtam arról, hogy ennél legalább valamivel többet kívánjak, mert attól tartottam, hogy Agenor még jobban behurrog. És Agenor, azt olvasva le az arcomról, hogy most már mindent tisztán értek, folytatta az elbeszélését:

— Szegény nővérem csakugyan nem tudta túlélni a női becsületének elvesztését. Hiába vigasztaltam, egyre hervadt-sorvadt és nem telt bele sok idő, elköltözött a temetőbe. Én pedig megfogadtam, hogy becsületének elrablóját rettenetes bosszút állok, míhelt erre alkalom nyílik. Párbanban nem ölhetem meg, gondoltam, de nem csak párbanban halnak meg az emberek; várjuk ki a jó alkalmat és majd meglátjuk. A jó alkalmam pedig nem kellett sokáig várakoznom... Mondd, voltál te már Temesvároztól?

— Én?! — felelt megglepetten. — Nem én! Soha se voltam.

— Kár, mert akkor tudnád, hogy Temesvár mellett van egy nagy tó; úgy hívják, hogy: «A halottak tava». Hát egyszer ennek a tónak a partján sétálgattam, a mikor egyszerre csak azt látom, hogy Satopper Főbusz, nővérem becsületének elrablója, ott ül a tóparton, egy padon és alszik. Hihetek-e szememnek? — gondoltam — ez az ember senki más, mint Satopper Főbusz kapitány, a kit a legjobban gyűlölök a világon! Láttam, hogy a pad nagyon közel van a víz széléhez és tudtam, hogy a tó ott a legmélyebb. Nini! — mondtam magamban — ha most valaki jó nagyot tudna lökni ezen a padon, akkor bizony könnyen megtörténhetnék, hogy Satopper Főbusz kapitány, nővérem becsületének elrablója és szeretett testvérem gyilkosa, soha sem ébredne fel délutáni álmából. De hát nem próbálhatnám-e meg ezt én is?!... hát ha bennem is van annyi erő, a mennyi ehhez kell?!... A legrosszabb esetben elszaladok... vagy ha elcsip, azt mondom, hogy: nem akartam a tóba belegurítani, csak nagyot akartam lökni rajta, hogy a padról leessék a földre és jól megüsse magát. Körülnéztem; jó messzire állhattam, de sehol semmiféle élő lény, még egy kutya se. Igen meleg volt, a mikor az emberek szeretnek elbújni az árnyékba, a tópartra pedig odátűzött a nap. Satopper is alighanem a meleg elől menekült a padra, egy szomorúfűz árnyékába és a melegtől aludt el a padon. Mikor aztán megbizonyosodtam a felől, hogy senki se láthatja, mit csinállok, azt gondoltam, hogy ilyen nagy-szerű alkalom talán soha többet nem fog kiálkozni az egész életben és hogy: jó lesz sietni!... mert nemokára már jöhet ám valaki!... Hát siettem. Igen messziről, igen sebes iramban nekirohantam a pad hátuljának. Összeszedtem minden erőmet és iszonyuát löktem rajta...akkora lökés volt az, a mekkora csak kiálthattam tőlem. Olyan szerencsém volt, hogy a pad nem esett a vízbe, csak az ember... A padot hirtelen visszaállítottam a helyére és elszaladtam... azért is, mert nem akartam a fuldoklását látni... de azért is, hogy ha nem fül bele a tóba és a vízből észreveszi, hogyan került oda, ne láthassa az arcomat és később ne ismerhessem rá, hanem csak annyit tudjon meg, hogy egy fiú lökte a vízbe és ez elszaladt... Olyan gyorsan futottam, a hogyan a lábam csak vitt... egészen addig, míg az első embert meg nem láttam. Ettől fogva lassan mentem, de a mikor az ember mellett elhaladtam, elfordítottam az arcomat, hogy ez ne tudja meg, milyen volt a képe annak a fiúnak, a ki a tópart felől jött. Aztán beértem a városba és úgy ballagtam, mintha sejtlemem se volna semmiről. Másnap hallottam, hogy Satopper befelölt a tóba. Sokan azt hitték, hogy öngyilkos lett. Mások azt mondták, hogy részeg volt és beleesett a vízbe. Az, hogy talán megölték, senkinek se jutott eszébe. Hát így történt!

Megdermedtem.

— Ez iszonyu!... borzalmas!... rettenetes!... suttogtam.

— Mindegy, már nem lehet változtatni rajta — mondta Agenor. — Hát nem kell rá gondolni. Igaz, néha azért mégis eszembe jut... olyankor, ha valaki ingerel... és ha eszembe jut, este sokáig nem tudok elaludni. Máskor meg azt mondom magamban: úgy kell nővérem gyilkosának!... De mégse szeretek erre gondolni. És megtörténik, hogy hónapokig nem jut eszembe. Neked se mondtam volna el, bár legjobb barátom vagy... de, mert azt hitted, hogy én félnék vagyok, hát akartam, hogy tudd!... No, hiszed-e még, hogy félnék vagyok?!...

Dehogy hittem! Sanki, soha, egy szót se hallott többé a hőstettemről.

Csak a fejemet ráztam. Szó még nem jött ki a torkom.

— De nem bánom, hogy elmondtam; ez egy kicsit megkönnyebbitett — beszélt tovább Agenor, sokkal kevésbé borusan, mint előbb. — Most már, hogy féltem tudjuk: mintha valami tengernek a felét levettél volna a vállamról. Csak aztán vigyázz, hogy még álmodban se áruld el a titkomat! Ezt egyébként neked, mint néma cimborának, nem kell külön is a figyelmedbe ajánlanom; hiszen tudod, hogy magadat is bajba döntened! Mindig jussanak eszedbe saját szavaid, hogy titkaim nálad el vannak temetve. Még akkor se beszéljünk erről többet, a mikor magunkban vagyunk. Ne felejtse el, hogy a kéme kihallgathatnak. Hogy a falnak is van füle. Hogy titkos társaságunknak első törvénye: «Légy néma, mint a sir!» Elmondtam... tudod... felejtse el... most már folytassuk a munkánkat. Kezdjük meg a próbát azonnal... tanulni kell, mindig tanulni, ha az ember valamire akarja vinni... a ki nem tanul szakadatlanul, abból soha se lesz semmi.

Hirtelen szökelléssel fölpenderedett a padlásnak arra a kis magaslatára, a melyet szinpadnak nevezünk ki, s már az angol grimaszával fordulva felém, elkezdte a próbát:

— Aó, jesz!...

VI.

Ezen az éjszakán tudtam meg, micsoda gyötrelmet áll ki az ember, ha hiába hunyja be a szemét, hiába akarja kivenni a fejéből, a mi izgatja és hiába erőszakolja, hogy csak nyugalmas és közömbös dolgokra gondoljon, mégse tud elaludni órákig.

Már világos volt, a mikor elszunnyadtam. De alig eszedtem el, máris fel kellett ébrednem. Álmodban láttam, a mit Agenor nem látott, azt a jelenetet, a mikor Satopper Főbusz kapitány ki akart eviczélni a mély vízből, de hiába próbált partra úszni és hiába kapkodott levegő után; láttam, hogy a szerencsétlen hogyan fuldoklik és hogyan merül el; láttam, a mint elsüllyedése után a víz színén nem maradt egyéb, csak egy pár buborék. Ez az álmokép felriáztott és újra éberrett, már nem tudom milyen hosszú időre.

Utóbb, az álomtalán hánykolóástól kifáradtan, megtörtén, elszibadtam megint elaludtam. De a pihenést ekkor sem találhattam meg. Most már azt álmodtam, hogy Agenorral a vérpádon állunk... Agenor karját a vállamon pihenteti és torkaszakadtából énekel: «Vidáman menjünk a halálba!... vidáman, ifjak!...holtig vidáman!»... Dacból én is énekelni szeretnék, de egyetlenegy hang sem jön ki a torkomból... a fogam vaczog... és a szememet nem tudom levenni a kámzsával beburkolt fejű, vörösruhás hóhérról, a ki ropant bárdját már türelmetlenül emelgeti és a kinek a kámzsa két hasadékból kivillanó sórtét pillantása folytonosan engem megeget... Felrettenve, akkorát fordultam, hogy majd

kiestem az ágyból és az ágyam szélén jól megütöttem magam.

Aztán később már nem tudtam elaludni. Meglehetősen összetörtén keltem fel és egész nap olyan voltam, mint a váltott. Kérdegettek, mi bajom? Már a kérdésre is megreztem és csak annyit feleltem, hogy: tegnap sokat ettem, rosszat álmodtam s a gyomrom nincsen rendben.

Ezek az álmoképek meg a hasonlók más éjszakákon is meg-megjelentek előttem; olyan rendesen kezdtek látogatni, mint valami elátkozott kastélyt a törzs-kisértek.

De nem csupán az éjszakáim romlottak el. Nappal is, még sokáig, jóformán csak ezekre a rémképekre gondoltam. Semmi sem tudott hosszabban foglalkoztatni, csak a tóparti gyilkosság borzalma meg az a szörnyű «vagy-vagy», hogy:

— Ha nem is szándékosan fedem fel a nagy titkot, csak álmodban árulom el magam: esküszögő vagyok, barátom Judása, poltron, hitvány följelentő, egy sorba való a kémekkel és a latorral. Ha pedig hallgatok, «mint a sir»: bűnpalástoló, a ki ezért a törvényellenességért nagyon könnyen a vérpadra juthatok.

Egy kis elégedettség nélkül ma se gondolhatok arra, hogy tizenkettőfél estendőskoromban, a mikor az emberben még rendesen erősebb az önzés, mint a jellemesség, egy pillanatilag se jutott eszembe: milyen könnyű volna megszabadulni a felelősségtől és minden nagyobb veszedelemtől, ha elmondanám valakinek, a ki minden bajtold meg tudna védelmezni, hogy mi bánt és mi aggaszt!... hiszen ezért még nem kellett volna «mindjárt a bíróságához szaladni» — a hogy Agenor mondta — és följelentővé aljasodni, a minél esunyábbat nem tudtam elképzelni.

Pedig nem kételkedtem abban, hogy a titoktartásom bűnpalástolóvá tesz, tehát a törvény ellen vétővé, a kire ezért az elképzelhető legnagyobb büntetés várhat: a halálos büntetés. De — bár a görög bölcsek még nem tanítottak meg rá — éreztem, hogy: az isteni, az erkölcsi törvény fölötte áll minden emberi törvénynek.

Igaz, az erkölcsömben erősen támogatott az a reménység, hogy Satopper Főbusz kapitány meggyilkoltatása — a mit senki se látott, senki se gyanít s a gyilkoson kívül csak én tudok — soha se tudódik ki, hanem kettőnk titka marad örökre.

De hátha mégis kitudódik?!... Hátha, a nélkül, hogy Agenor ezt sejtjen, valaki, látatlanul, szemtanuja volt a bűntetnek?!...

Leszámoaltam ezzel az eshetőséggel. És elszántam magamat rá, hogy: akkor hát ki fogok mulni a vérpádon!... Alighanem fogvaczogva s a felelőtől félig ájultan fogok kimulni... de, ha így kell elkövetkeznie, ha a legrosszabb eset leselkedik ránk, inkább haljak meg, mint hogy eláruljam a barátomat, a ki úgy bizott bennem, hogy meggyőzta nekem még a halálos bűnét is!... inkább szenvedjek akármeddig, inkább pusztuljak el fiatalon, inkább döljön össze a világ, de a mit nem szabad elmondanom senkinek, a minek a titkát megőrzés végett bízták rám: azt nem mondom el senkinek, soha!...

Hosszantartó szorongásomban egyszer-egyszer az a kételkedés vagy inkább áhitozás bízottatott, hogy: hátha Agenor csak felülített?!... hátha csak rám akart íjjeszteni, hogy megbüntessen a henzegetésemért?!...

Valami nagyon nem mertem reménykedni ebben. Hiszen, ha Agenor csak annyit mond el, hogy megölte a kapitányt, vagy azt mondja, hogy véletlenül, pajkoságból, vassóságból, gonoszságból, vagy hirtelen felindulásból és azért ölte meg, hogy megtoroljon valami bánatmat, egy pofont vagy mit!... akkor, igenis, erősebben kételkedtem volna és tartósabban, nem csak egy-egy pillanatilag. De Agenor azt mondta, hogy azért ölte meg Satoppert, mert nővérét, az ő egyetlen, imádott nővérét a kapitány megfosztotta női becsületétől... és nővére ebbe belehalt... becsületének elvesztését nem tudta túlélni. Az ilyen gyilkosságot már meg lehet érteni... És elmondhatja-e valaki, hogy nővérenek erényét sárba tiporták, ha ez nem igaz?!... Boldoggá tett volna, ha megtudom, hogy

Harkányi felvétel.

HŐFER FERENCZ VEZÉRŐRNAGY, VEZÉRKARUNK FŐNÖKÉNEK HELYETTESE.

Agenor mégis csak bolondáá tartott. Nem nehezteltem volna rá; a nyakába borultam magam örömben. És a legelső napokban megpróbáltam mindenféleképpen tőle a sok részletben homályos esetről; mert egy darabig még volt valami halvány reményem, hogy hátha mégis kicsalhatom tőle a hón várt valómást.

De valahányszor kérdezősködni kezdtem, akár a nővéréről, akár Satopper Főbuszról, akár a «Halottak tava»-ról, melynek semmi nyomát se találtam Magyarország földrajzában: Agenor mindannyiszor leintett. Ilyenkor elkomorodott, mutatóját a szájához emelte, hogy mindjárt szemléltesse is a hallgatás szükségét és azt mondta:

— Csitt!... Erről még beszélni se szabad!... Jegyezd meg magadnak, hogy a falnak is van füle!... és hogy kéme lehetnek ránk!...

S a második vagy harmadik ilyen figyelmeztetése után, többé soha egy szót se váltottunk, se Satopper Főbuszról, se a tóparti gyilkosságról.

Mikor már hetek multak el az óta a szomorúan emlékeztetes nap óta, a melyiken Agenor majdnem nyavalyással remített a tóparti gyilkosság elbeszélésével, egy kicsit megvigasztalt annak látása, hogy Agenor csak olyan nyugodt és vidám, mint régebben. Epen annyit nevetélt, ugrándozott, mókázott, tervezgetett, ácsolt, festett meg «próbált», mint azelőtt; és ha a sok kisérlet, csontváz, sírbolt, csapóajtó, titkos folyosó meg mindenféle rejtelem ezután se maradt el a társalgásból, meglátszott rajta, hogy a kis színházai meg az új szerepei sokkal inkább foglalkoztatják, mint az, a mi engem még egyre szörnyen izgatott. Mintha a «teher»-nek nem csak a «felé»-t, hanem az egész terhet levetttem volna a válláról.

De megnyugtanni ez se nyugtatott meg. Neki már nem olyan nagy újság ez a történet, mint nekem, — gondoltam, — több ideje volt hozzá, hogy egy kicsit összeszedje magát. Aztán meg vidámságot kell tettetnie, hogy senki se gyaníthassa, mi bántja a lelkiismeretét. Színész is; már belegyakorolta magát abba, hogy az ember akkor is komédiázzék, a mikor inkább sírni szeretne. És mit tudom én, milyenek az éjszakái?! Mennyit hánykolódik az ágyában álmatlanul?!... vagy: ha rosszat álmodik, milyen keservesen nyöszörög álomban?!... hogyan zörög a foga a reszketéstől?!... és a többi!... Hiszen ő maga is mondta, hogy olyankor, a mikor ez eszébe jut, nem tud aludni!...

Engem pedig csak épen most költött fejbe az a váratlan csapás, hogy ilyen rémes titkot kellett megtudnom... ilyen rövid időn még lehetetlen volt hozzászoknom ehhez a szörnyűséghez és beletörődnöm abba a gondolatba, hogy az a fiú, a kivel naponta órákig

vagyok együtt, embert ölt!... és így nem esoda, ha én még nála is lesújtottabb vagyok. De azért, ha nem is vehetek észre rajta semmi különösöt és ha maga a tettes már jobban tud is uralkodni az arcán, mint az, a ki csak a bizalmasa: a lelkeben ő is csak olyan beteg, mint én, sőt ő bizonyosan még sokkal beteggebb nálam!... Ha nem is beszélünk többé erről a borzasztó esetről, mert nem lehet eléggé vigyázni: az ő gondolatai mögött is mindig ott rejtőzik Satopper Főbusz kapitány sötét árnyéka... míhelt magában marad, ő is, mint én, mindig, folytonosan csak erre gondol!...

Nem tudtam elhatározni magamban, mi bánt jobban: az a gondolat-e, hogy a legjobb barátom, a ki most már az iskolában is mellettem ül és a kivel minden emberi lény közül a legtöbbet vagyok együtt, valaha, egy rettenetes órában, meggyilkolta a halálos ellen-ségét?... vagy az az aggodalom, hogy ezért a szörnyűségért, ha véletlenül mégis kitudódik, mind a kettőn a tömlőcsebe, sőt a vérpadra kerülhetünk, nem csak ő, a tettes, hanem én is, a bűnpalástoló?...

Csak azt tudtam, hogy Satopper Főbusz kisérletétől nem vagyok képes megszabadulni... hogy ez a kisérlet ráfekszik minden igyekezetemre és megrontja minden örömet.

Ép, egészséges fiú voltam s ha az aggodalom néha lázassá tett is, nem betegedtem bele abba, hogy folytonosan csak az iszonyodás és a rettenetes foglalkoztatott. De ezekben a hónapokban az alvajárához hasonlítotam: a jellem egészen másutt járt, nem ott, a hol voltam; ezekben a hónapokban kevésbé éltem, mint a mennyei szenvedtem.

Vagy egy negyedével azután, hogy Agenor elmondta a tóparti gyilkosság történetét, váratlanul nagy fordulat állott be az életemben. A szüleim, a kik négyéves korom óta falun éltek, felköltöztek Pestre. Nem lett volna értelme, hogy ezentúl is Debreczenben járjak iskolába s továbbra is terhére legyek a nagymamánknak. Hát magukkal vittek.

(Vége következik.)

ÉSZAK URA.

Hódító nagy háborúra

Indult a czár, észak ura.

Kicsiny neki a hatalom,

A végtelen birodalom;

Pillantását messze veti

A fél világ kell már neki.

Sok millió katonája

Vak eszköze, rabszolgája;

Jéghónában jég a rabság,

Nem olvasztja a szabadság.

Most arra tüzelté gögje,

Hogy szomszédjait legyőzze,

Földre sújtsa, megrabolja

S részben magához esztolja:

Oda talán Galiciát

S talán egész Bohemiát,

Toldalékul egy kis falat:

Rutén s tót a Kárpát alatt,

Testükből, hol szerbek lakják,

Kikanyarít egy darabkát

S oda dobja hű fiának.

Az orgyilkos Szerbiának.

Hát egy zsarnok indulatja

Örökünket így dülhatja?

Népeket így fojthat verbe

Egy hatalom gyilkos mérge?

Hol van itt, a ki segítsen?

Hol a bíró? hol az isten?

Itt van, itt van, fegyverünkre bízva,

Erejevel verjük a czárt vissza:

Keserülje bűnös támadását,

Sirva nézze serge pusztulását.

Mutassuk még egyszer a világnak

Példáját a rém-nagy Góliátnak.

Hogy döntötte porba véres fövel

A kis Dávid egy parittyá-kövel.

Lévy József.

A GRODEKI CSATATÉR. AZ ÜTKÖZET ALATT KÉSZÜLT FÖLVÉTEL. EGY KATONA SEM LÁTSZIK, MERT MIND ELÁSTÁK MAGUKAT A LÖVÉSZÁRKOKBAN.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR NAGY VEZÉRKAR. (Első Frigyes főherceg és Hőszendörő báró Conrad vezérkari főnök, jobbra mögöttük kezét összenéve H3(er) vezérkari főnökhelyettes)

HAROSTÉRI KÉPEK. — Jely Gyula kiküldött tudósítónk felvételei.

A GRODEKI CSATATÉR; TÁVOLABB A TŰZVONALTÓL.

A GRODEK MELLETT SZEPTEMBER 9-ÉN TÖRTÉNT ÉJELI TÁMADÁSBAN ELFOGOTT OROSZ KATONÁK.

HAROSTÉRI KÉPEK. — Jely Gyula kiküldött tudósítónk felvételei.

PÁRIS OSTROMA 1870-71-BEN.

A mostani háborúnak az a része, mely Németország és Franciaország között folyik, — bár méreteiben és a földészeti többi bonyolalmakban kétségkívül nagyobb fontosságú, — annyi analógiát mutat a negyvennégy évvel ezelőtti lefolyt porosz-francia háborúval, hogy némelykor szinte ismétlésnek tetszik. Páris is talán új ostromnak néz elébe, de a nagy eseményből ekkor már az újság ingere hiányozni fog. Érdekes ezért most az 1870-71-iki ostromnak, mely egyike volt — különösen a kiállott szenvedések szempontjából, — a legkeményebb ostromoknak, melyeket a világ valaha látott, emlékeit földézni. Francisque Sarcey, a későbbi nagyhírű francia színi kritikus, *Siege de Paris* című könyvének felhasználásával tesszük ezt. Sarcey könyve nem egy oknyomozó historikus műve, a ki oklevelek alapján a történelmi igazság pontos megállapítására törekszik, hanem a memoire-íróé, a ki napról-napra feljegyzi, a mit hallott s kitűnő képét adja a lakosság hangulatának. Nem könnyen hívó ember, hanem észszel tudja rostálni a háborús napok hírozonéból azokat, melyek elfogadhatók.

1870 július 19-én üzent Franciaország háborút Németországnak, szeptember 2-án le volt verve Sedannál, szeptember 4-én kikiáltották a köztársaságot és szeptember 19-én kezdődött Páris ostroma. Németország gyorsasága akkor is bámulatba ejtett mindenkit; mit szóljunk hát most csapatainak szédületes tempójához, mikor annyi ellenség ellen küzd?

Sedan után Párisnak azonnal készülnie kellett az ostromra. A két legfontosabb teendő az erődítmények megerősítése és a város élmezésének szervezése volt. A város erdeit, kertjeit és üres telkeit állatok összetételére használták fel, a Bois de Boulogne, a Luxembourg-kert istállókká alakultak át. Hivatalos hirdetményekben adták a lakosság tudtára, hogy 220,000 birkát, 40,000 marhát és 12,000 disznót hajtottak fel a fővárosba. Miután Páris körülbelül 1000 birkát, 700 marhát fogyaszt el egy nap, a lakosság nyugodtan nézhet az események elébe. Fel volt még sorolva az az óriási mennyiségű liszt, só, rizs és kávé, a mit a városban felhalmoztak. Az emberek nagy tömegekben keresték fel az istállókat és raktárakat, hogy saját szemükkel győződjenek meg jövő sorsuk biztosításáról. Raktárakul a középületek szolgáltak. A nagy Opéra épen akkor készült el s palánkjait már kezdték eltávolítani a közelgő felavatási ünnepélyhez. Attól tartottak, hogy a poroszok elvágják Páris vízvezetékét s a város majd víz nélkül marad. Garnier, az Opéra építője emlékezett, hogy az Opéra telke alatt víz van, keresztülurattá tehető a beton-réteget, melyen az épület nyugodott s megtöltötte a pincéket vízzel, hogy a várost szükség esetén ivóvízzel, legalább részben elláthassa. Az épület egyéb helyiségei buza, liszt, burgonya és bor felhalmozására használtattak fel. Az óriási épület egy különálló része kórház volt, melyben sebesültek szüzeit ápolták. Az erődítmények kérdése már nem volt annyira megnyugtató, mint a tömegtelen élelmiszer felhalmozása. Páris erődítményei akkor már harmincz évesek voltak és nem vetettek számot a támadó gépek technikai haladásával. Katonai részről kijelentették, hogy másfél esztendő szükséges karbhozatalukhoz, akkor mikor másfél hét sem állott már rendelkezésre. A köztársaságtól gyorsabb munkát vártak, mint a császári kormánytól, de ez a hit nem bizonyított indokoltak. Mindenki fejét vesztette s a nagy tanácsalanságban senki sem dolgozott.

A poroszok közeledését a vonatok sorsából lehetett megtudni. Szeptember első napjaiban még a lotharingiai Bar-le-Duc-ig jutott el a vonat, azután Châlonsig, majd csak Épernayig, végül pedig már Vincennes volt a végállomás. A hurok mind szűkebbre szorult. Utolsó nap az összes megmaradt vasúti kocsiakat betöltötték a pályaudvarokra és a sineken kivezető utat befalazták.

A lakosság ez események dacára is még mindig bizakodott. Azt mondták: III. Napoleon volt az, ki háborút üzent Németországnak, a császárság megszűntével tehát Németországnak nincs oka folytatni a háborút és békét fog

kötni. Azután meg Európa beavatkozására számítottak: Oroszország nem fogja tűrni, hogy a német győzelmek megbontsák Európa egyensúlyát, Angliának át kell látnia, hogy Franciaország leverése után Vilmos császár Hollandiára is rá fogja tenni kezét és tengeri hatalommá lesz. A lapok mindennap új híreket tudtak valamely hatalom közeli közbelépéséről, de viszont a *«Times»* cikkeit, melyek teljes ridegséggel bizonyították a semlegesség szükségességét, nem vették be híreik közé. A francia ember nem tudta beleélni magát abba a gondolatba, hogy Páris ostroma a lehetőségek sorába tartozik; egész agyrendszerük tiltakozott e képzet ellen, melynél egy általános katalysma is hihetőbbnek tetszett előtük.

A poroszok nem siettek túlságosan Páris falai alá. «Hadd főjének meg saját levükben» mondotta Bismarck. Páris utcai élete ezalatt nem mutatta azt a mérhetetlen kétségbeesést, mely lakosai szívét eltöltötte. A boulevardokon több nép járt, mint máskor és mindenki szóba állt mindenkiel. Az üzletek ki voltak világítva s a kávéházak csak úgy hemzsegték a néptől. A színházakat azonban ekkor már mind bezárták. Egyes színházak még a rendőrség intézkedése előtt csukták be kapukat, később valamennyi kénytelen volt követni ezt az eljárást. Az emberek nagy részében a mulatsághoz való kedv is hiányzott, de meg főképpen az izgalmaikkal teljes szakadatlan hívás közepe senkinek sincs kedve óraszám elzárkózni a külvilágtól. Az Opéra Comique már szeptember 5-én kijelentette alkalmazottainak, hogy miután *Zampa* csak 10 fr-ot hozott előző este, nem folytathatja előadásait.

Az asszonyokat és gyermekeket Páris polgársága biztonságba iparkodott hozni az ország belsejében vagy a tengerparton, de a férfiak mind visszajöttek. «Mindenkinek itt kell lenni» ez volt a jelszó. Különben is a nemzetőrség igényt támasztott mindazokra a férfiakra, kik katonák nem voltak. A nemzetőrség azonban nem állott feladatra magaslátán. Felkészésben ugyan nem volt hiány, de a szervezet rossz volt s a katonailag kiképzetlen legénység és tisztek naplopással töltötték idejüket. Fegyverrel sem lehetett ellátni mindenkit s a fegyverek ára rohamosan felszökött. A híres gyorspuska, a *chassepot*, mely 70 fr.-ba került az államnak, 150-200 fr. alatt nem volt kapható, a revolverek ára pedig 30 fr.-ról felemelkedett 90-re. A kiképzésre sem volt elegendő idő s a poroszok hamarabb Páris falai alá értek, semmint a tömegből hadsereg válhatott volna.

Páris valóságos táborrá alakult át az ostrom beálltával. Nem volt sem öreg, sem fiatal ember, ki a nemzetőrségbe be nem lépett volna. Ezek teljesítették a rendőri teendőket, de ezeknek kellett legfőképpen az erődítmények hosszú vonalán őrködni, hogy a porosz nem támad-e? A fegyver elsütéséig nem került ugyan a dolog, mert hiszen hamar kiderült, hogy a németek nem akarják megtámadni Páris, hanem kiéhezetik. Egyik kedvelt foglalkozása volt a nemzetőröknek a kémfogsolás. Ez rövid idő alatt oly méreteket öltött, hogy jóformán senki sem volt már biztonságban, nem nézik-e kémnek? Egyszer egy kocsiat meg egy szenes embert tartóztattak le kémkedés gyanúja miatt; a kocsiat ellen az volt a vád, hogy balra tért ki, mint Németországban szokás, a szenes embert ellen meg csak annyi, hogy kezei nagyon feketék. Egy más alkalommal meg egy utcai árust tartóztattak le, mert pénzvisszaadás közben aranyok kerültek napfényre a zsebéből. Jaj volt annak, ki elzászi kiejtéssel beszélt! Ezek ki sem merték nyitni a szájukat idegen emberek előtt. A párisi nép nem vesztette el gúnyolódó kedvét s a kémfogsolás lázból is tréfát üzött. Ha valakit a szabója megszólított, hogy fizeszen, elég volt hangosan «kém»-et kiáltani, hogy lerázza a nyakáról. Maga Trochu tábornok, Páris katonai kormányzója sem tudta elkerülni, hogy kémnek ne nézzék.

Páris el volt zárva nemcsak a világtól, hanem magától Franciaországtól is. Híreket sehonnan sem kaphatott. A Párisban maradt diplomáciai kar (csupán az angol, orosz és osztrák-magyar nagykövetelek hagyták el) kérséssel fordult a német vezérkarhoz, hogy érintkezésük kormányával, Bismarck azonban azt felelte, hogy megengedi, de a leveleket előbb felbontják és általa lebelyegezte fogják kézbe-

síteni. Így természetesen nem kellett az engedély. Páris a léggömbökre volt utalva, ha hirt akart adni magáról, de a levélíró így sem tudhatta soha biztosan, megkapta-e hozzátartozója a levelét vagy sem?

A legnagyobb gondot azonban már az ostrom első heteiben is az élelmiszerek hiánya okozta. A lakosság legkisebb része volt az, mely előre gondoskodott eleség beszerzéséről, — nem hitték, hogy komolyan szükség legyen rá. Az ostrom kezdetén sem látta be még a lakosság a helyzet komolyságát. «Ostromi ebéd»-re meghíni valakit, vagy pláne egy nagy társaságot, nagy öröm volt, de csakhamar fel kellett hagyni vele, mert kevés embernek volt módja rá, hogy magán és családján kívül másnak is nyújt-hasson ebédet. A lómeszárszékbe ekkor még senki sem járt, — két hónappal később azonban örülhetett, a kinek sikerült ott beszereznie a napi eleséget.

Szeptemberben Páris lakossága még bombázást várt. Napról-napra mondogatták egymásnak a bombázás megkezdésének dátumát. Hirdetmények adtak utbaigazítást arra nézve, hogy mi a teendő bombák felrobbanásakor. Mindenki a pinczéjét vizsgálta: elég szilárd lesz-e, hogy megmaradjon, ha az épület hirtelen összedől? A muzeumok is kincseiket a pinczébe szállították s az Institut tiltakozást bocsátott ki Európa civilizált nemzeteihez ennyi műkincs megsemmisítése ellen. A *«Times»* egy Párisba érkezett száma helyeselte a bombázást s azt a tanácsot adta a franciaoknak, hogy ne védjék Páris. A várható károk kölcsönös biztosítására társaság alakult, mely néhány nap alatt több milliónyi tókéat gyűjtött össze.

A találgatások, a vak hírek százezrei keringtek ekkor a teljesen körülzárt Párisban. Toul és Strasbourg elestét a németek siettek a lakosság tudomására hozni; Metz maradt az egyetlen reménység és onnan jó hírek érkeztek. Október 6-án valaki egy vidéki újságra tett szert, ez volt a legfontosabb esemény három hét óta. Élelem van bőven Metzben, mondták ezek a hírek s a folytonos kitérősek nagy hárt tesznek az ostromló német seregben. Képzelték a felháborodás és szörnyűködés, mikor október végén az egyik lap «Bazaine tábornok árulása»-nak hírt hozta! A szerkesztőség megtámadták s tudni akarták, honnan ered a hír? Metz eleste akkor még nem volt igaz, de néhány nap múlva hivatalosan is bejelentették.

El kellett készülni az ostrom összes rémségeire. Az árak csakhamar hihetetlen módon emelkedtek. Egy liba ára 6-7 franc volt az ostrom előtt, október-novemberben már csak 25-30 francért lehetett kapni, a csirke ára 3 francról 15-re ment fel. Pulyka 53 franc, egy pár házi nyúl 36 franc, a füstölt sonka kilója 16 franc. Egy káposzta 1 franc 50, egy karfiol két franc, a bab literje öt franc. A vaj kilójának ára felment 45 francra. A szén is megdrágult: 50 centime kilója! Természetes dolog, hogy a lakosság szegényebb része sokkal többet szenvedett a drágaság miatt, mint a gazdagok, kik hővebben elláthatták magukat eleséggel, mert több pénzük volt. Ebben a körben az exotikus ételek terjedtek el s divatos ebédekben soha nem látott ételeket tálaltak fel. Az öszvér és szamár húsát nem is kell külön felhozni, ezt mindenhol árulták, s általában izletesnek találták. De terítékre kerültek az állatkeret összes nevezetességei: az antilop, a kenguru, a strucc és a ják! Külön mézarszékük volt ezeknek a ritka állatoknak s magas árakon mérték akkor is, ha izük a legrosszabb volt. Ezenarisztokratikus mézarszék mellett nagyobb számban voltak a szerényebbek, azok t. i. a hol macska, kutya vagy patkány pecsenyét lehetett kapni. Ezeket az ételeket, melyektől azelőtt bizonyára undorodott volna mindenki, a polgárság tehetősebb része is fogyasztotta, már csak azért is, hogy ő is szenvedjen a hazáért. A tréfa itt sem hiányzott. Számtalan tréfás rajz foglalkozott ilyen témákkal. Egy polgár, ki kutyáját fogyasztotta el, a tányérján levő esontokra tekintve így kiáltott fel: «Szegény foxi, hogy örülne nekik, ha élne!» — «Hogyan, hát lányunkat odaigérted a mézarszéknek?» — Oda bizony, így legalább kapunk holnap birkahúst!»

1. Utca Godekben. — 2-3. Katonai szekértábor. — 4. Összelőtt vámház a harezterén. — 5 és 7. A Godek melletti csatában elfogott oroszok. — 6. Sebesültek a vasúti állomáson. — 8. Elfogott orosz tiszt elszállítás a órségről.

EGYIK GYALOGZREDÜNK TÁBORI MISÉJE AUGUSZTUS 18-ÁN, FRANPOLBAN, OROSZORSZÁGBAN.

A TŰZ-SZÜNETET KATONAINK ALVÁSRA HASZNÁLJÁK. (A LÖVÉSZÁROKBAN LUBLIN ELŐTT.)

HARCOZTÉRI KÉPEK. — Egy sebesült katonaiást főtvételei.

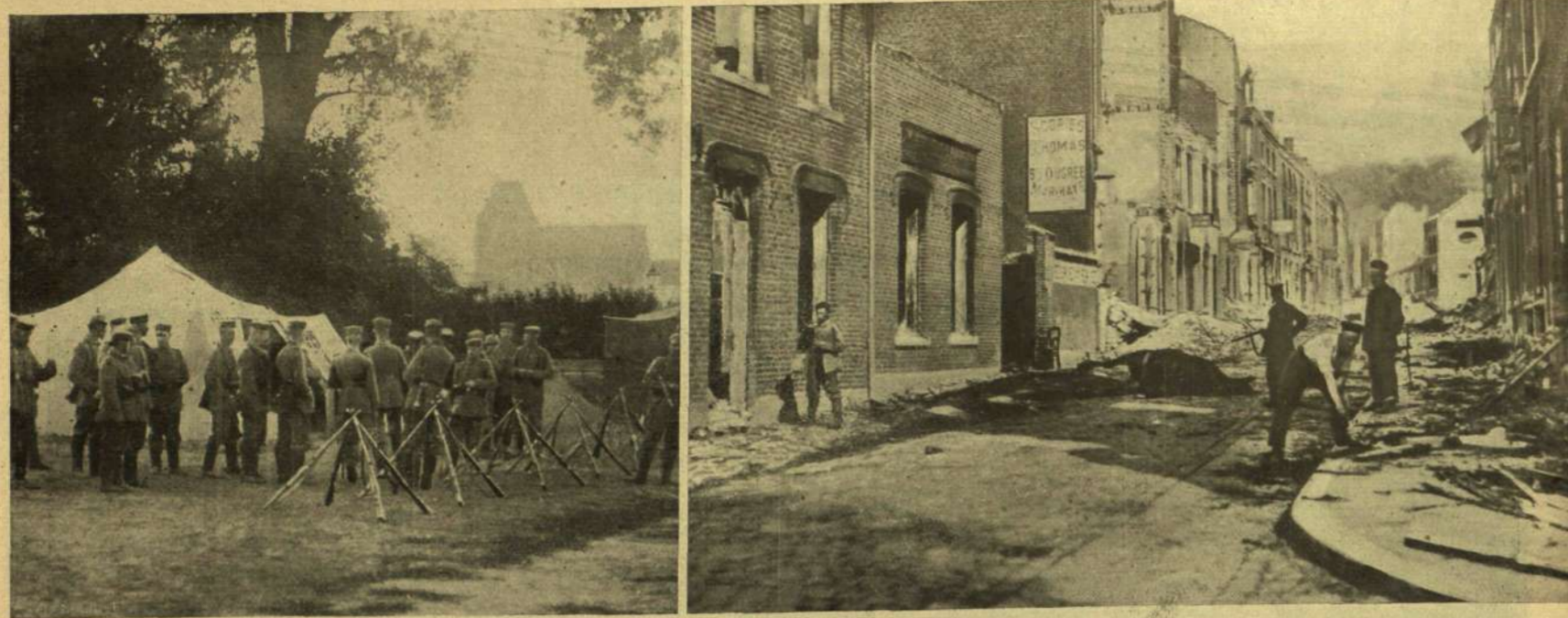

TÁBORI-VONATUNK VÉGÁLLOMÁSA OROSZORSZÁGBAN.

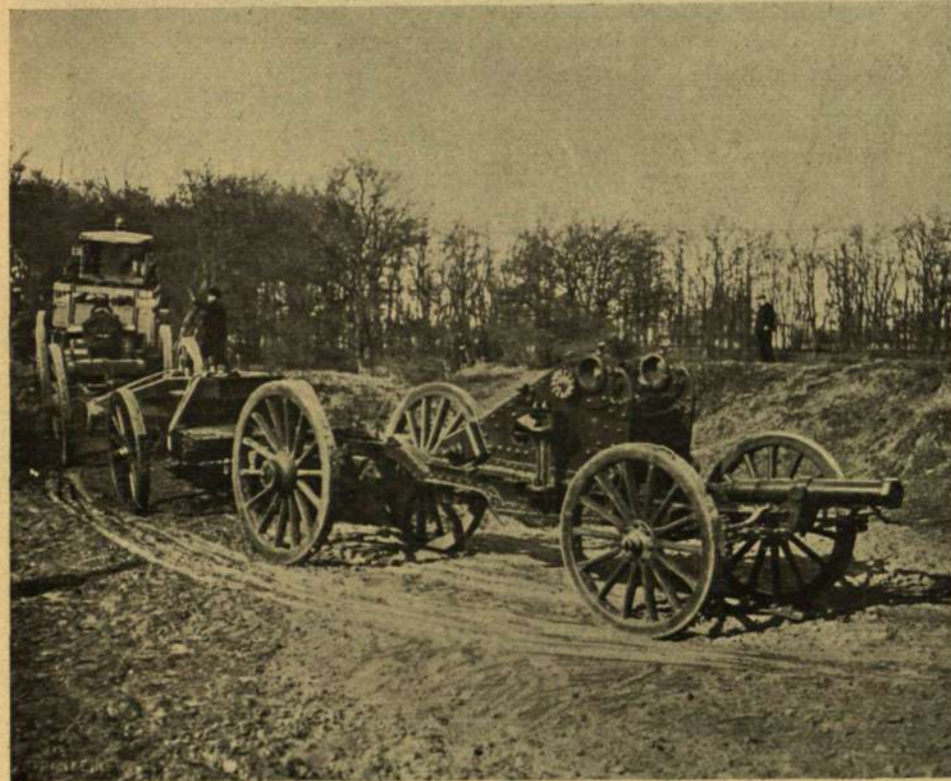
PIHENŐ EGY OROSZORSZÁGI ERDŐBEN.

HARCOZTÉRI KÉPEK. — Egy sebesült katonaiást főtvételei.

Német előőrök.

Löwen város, miután a németek a franciákról támadásai miatt felgyújtották.

Egy francia nehéz űteg, melyet motorral szállítanak.

Galliemi tábornok, Páris katonai kormányzója.

Joachim porosz herceg (a szélső alak), a német császár legifjabb fia, a ki a harcztéren megsebesült.

Angol gyorstűzelo ágyú, melyet három kerékpáros vontat.

A NÉMETEK HARCAIBÓL.

ANGOLOK NÉMET FOCSÁGBAN. — 1. Barakot építenek maguknak lakásul, Döberitzben. — 2. Fekvőhelyek készítésére szolgáló fagyapótot szállítanak.

A PATRICZIUS.

Regény. (Folytatás.)

Írta John Galsworthy. — Angolból Kendeffy Katinka.

Két oldalt rézkarikához kötve, kifelé fordított minden lovat naponta kilenc és tíz óra között. Ilyenkor gyönyörűen ivelt nyakkal, hegyesen tartott füllel, fényesen ragyogó köntösben állottak ott, kíváncsian néztek körül s érdeklődéssel fordították fejüket jobbra-balra, ha valaki jött.

A nyugati szárnyon egy nagy szabad szakaszban, a Barbara kedves vadászlova volt, melyről tizenhat markot mutatott ki a ló-anyakönyv. Mikor meghallotta a Barbara lépteit, félfordított nyakkal, mozdulatlanul állott meg. Egy almát rágott, mely az étele közé volt keverve s érzékei a pompás nyalánság s a hang közt ingadoztak, melylyel az édes sárga-répa emléke párosult. Barbara kinyitotta az ajtóját s megszólította:

— Hal!

A ló, hogy függetlenségét bizonyítsa, arra felé sem nézett s a jászol felé ment. De mikor Barbara azt mondta:

— Oh! hát így is jó! — azonnal megfordult s odament hozzá.

Nagy, lágyan fénylő szeme sűrű gesztenyeszínű pillák alól figyelmesen végigkutatva a leányt. Látva, hogy a sárga-répa nincs elől, kinyújtotta a nyakát, a leány háta mögé dugta a fejét s puha orrával meglökte a keztyűs kezét. Itt sem találva meg a répát, visszahúzza a fejét s szimatolt. Aztán gondosan lépve, nehogy a lábára taposson, meglökte a lapockájával s addig mesterkedett, a míg megkerülte Barbarát s hosszasan megszagolta a nyakát. Még ez sem volt répa szaga, hát áttette a fejét

a vállán s az arcahoz nyomta az orrát. Ekkor észrevette, hogy valamivel lejjebb egy répa mutatkozik. Kinyújtotta a nyakát s igyekezett elérni a nyalánságot, de nem jutott hozzá. Érezte, hogy az álla alatt puha s mégis szilárd akadály van, azért gyöngéden hátblökte a térdével a leányt. Még így sem tudta elérni a répát, megharagudott, visszahúzza a fejét s úgy tett, mintha nem látná többé a bosszantóját. Hirtelen két furesa, hosszú valami fonódott a nyaka köré, valami puha tapadt az ajkához. Hátra húzta a fület s csendben túrta az egészét. A puhaság mindjobban nyomta az orrát s a ló kissé kíváncsian szétnyitotta az ajkát. Ekkor a puhaság visszahúzódtott s ő meglepetten észlelte, hogy egy édes, illatos sárgarépa van a szájában.

Harbinger szótlanul, halványan támaszkodott a szakasz falához s nézte a jelenetet. Mikor vége volt, megszólalt:

— Lady Babs!

A hangja valóban oly különös lehetett, a milyennek neki tetszett, mert Babs hirtelen megfordult.

— Mi az?

— Meddig kell így várnom?

A leány nem sütötte le a szemét, nem változott meg a színe, érdeklődéssel nézett reá. Ez a tekintet nem volt kegyetlen, nem volt benne egy parányi huncutság, sem malícia, a férfi mégis megjött komoly megfeszítettségétől. Lehetetlen volt kitalálni, mi van a tekintet mögött. Megfogta a kezét, föléje hajolt s halk hangon mondta:

— Jól tudja mit érzek; ne legyen kegyetlen! A leány nem húzta vissza a kezét. Mintha erre nem is gondolt volna.

— Egy cseppet sem vagyok kegyetlen. Harbinger felnézett s látta, hogy mosolyog.

— Akkor... Babs...!

Az arca egészen közel volt a leányéhoz, de az nem húzódott vissza. Csak megrázta a fejét s Harbinger lángvörös lett.

— Miért? kérdezte, aztán, mintha annak a tiltó mozdulatnak a kegyetlen igazságtalansága hirtelen átvillant volna a lelkén, elengedte a leány kezét.

— Miért? kérdezte; újra élesen.

De a csendet csak a kerek ablakok előtt, csiripelő verebek hangja s a Hal esámesogása szakította meg, a mint az édes nyalánság utolsó morzsáit élvezte.

Harbingernek minden idegét átjárta az istálló tiszta édes széna szaga s a Barbara hajából s ruháiból áradó illat. Nagyon nyomorultnak érezte magát, mikor harmadszor is megkérdezte:

— Miért?

De Barbara, hátrátéve mindkét kezét, gyöngéden szólt:

— Kedvesem, honnan tudjam én, hogy miért? Ott állott nyugodtan; a férfi megölelhette volna, ha van hozzá bátorsága; de nem volt s visszahúzódtott a falhoz. Az újját harapva, komoran nézett reá. A leány a ló orrát simogatta s a férfi lelkében fellobbant a düh. Visszatartotta őt — Harbinger! Ő maga sem tudta, nem is sejtette, mennyire vágyott utána. Hogy is létezhetne az ő számára valaki más, a míg e nyugodt, illatos mégis komoly megfeszítettségétől. Lehetetlen volt kitalálni, mi van a tekintet mögött. Megfogta a kezét, föléje hajolt s halk hangon mondta:

— Jól tudja mit érzek; ne legyen kegyetlen! A leány nem húzta vissza a kezét. Mintha erre nem is gondolt volna.

— Egy cseppet sem vagyok kegyetlen. Harbinger felnézett s látta, hogy mosolyog.

— Nem mondok le magáról, mormogta. A felelet egy mosoly volt, melybe egy kis kíváncsiság és részvét vegült, mintha csaknem hálás volna s azt mondaná:

HINDU KATONÁK, GYALOG ÉS TEVEHÁTON, KIKET AZ ANGOLOK A FRANCZIA HARCTÉRRE SZÁLLÍTOTTAK.

Danky fivérek fényképe.

Fanghné Gyujtó Izabella, a most elhunyt kiváló írótnő.

— Köszönöm, ki tudja mi lesz?
 Aztán gyorsan, egy yardnyi távolságban egymástól, lovakról beszélve tértek vissza a házhoz. Délfelé Barbara kilovagolt Courtierrel.
 A három napon át kavargó délnyugati szél meghódolt a sugárzó esendnek s minden, a miben élet volt, csodás izgalmat érzett. Egy kicsi patak mellett, mely az ingovány szélén a vad kömber lábai alatt csörgedezett, a lovasok megállottak, hogy hallgassák a víz csobogását s magukba szívják a nap búbajos rázsát. Az élet távoli édes zenéje halk ritmussá tompult; nem kavargott benne patak csörgése s a lusta nehéz levegő ezer zümögő hangja; emberek, állatok, madarak, méhek szava nem rikkott ki élesen a földet burkoló hang ruhájának harmonikus szépségéből. Dél volt, az a csodálatosan csendes áhítatos perc, a mikor nem hallatszik egyéb, mint a naphoz zengett dicsőséges himnus, az a pillanatra sem szűnő dal, mely az igen sokáig késő, ragyogása tetőpontját elérte napot magasztalja. És a föld búbajos alsó ruhát viselt, melyet ezer édes illatból a páfrány fiatal sarjából, a hangafü bimbióból, a vörösfenyő kérgéből, a barnuló rekettyéből s a galagonya leheltéből szóit valami nagy mester. A föld egymásra omló hang és illat köntöse fölé, a levegő azurkék köpenye borult, melyet megmogremegtetett a szabadság szárnyacsapkodása.

A lovasok hosszú, mely lélekzettel szívták magukba a nap búbaját, aztán szólanul folytatták útjukat, míg az ingoványhoz értek.
 Itt újra megállottak s mozdulatlanul néztek az előjük táruló képet. Messze-messze, délen és keleten, egészen tisztán látszott a tenger. Alattuk a hegyoldalon, két csoportba szakadva egy ponny-ménés legelt.

Courtier halk hangon idézte:
 — Így ülök majd... ölemben szerelmem, együtt nézzük, mint vegyülnek össze csordáink... s alattunk a tenger ragyogó kékje válik ki a messzeségből...
 Hosszú csend következett, melyet mereven a Barbara szemébe nézve újra Courtier szakított meg:
 — Lady Barbara, attól félek, most vagyunk utoljára egyedül. Ezért akkor kell bemutatnom hódolatomat, a mikor alkalom van rá. Maga lesz mindig az az álló csillag, melyet alázasosan imádkoz. De a sugarai igen vakítóak, azért csak a távolból fogom imádni. Maga pedig, jóakarattal nézzen le reám a hetedik egéből s ne felejtse el egészen.
 Ez alatt a furcsa kis beszéd alatt, mely az írónia és perzelő hév különös vegyüléke volt, — Barbara mozdulatlanul, lángoló arccal ült a lován.
 — Igen, — folytatta Courtier; — csak egy halhatatlan ölelhet meg egy Istennőt. Én a

szentek-szentjének a küszöbén keresztbe font lábakkal ülök s napjában háromszor érintem homlokommal a földet.

De Barbara semmit sem felelt. És Courtier folytatta.

— Hajnalban elhagytam a Szabadság sötét, zord tanyáját s arccal a nagyok temploma felé fordulva — magát fogom látni...
 — Hirtelen elhallgatott, mert a Barbara ajka megmozdult:
 — Ne bántson... kérem...

Courtier áthajolt, megfogta a kezét, megcsókolta, aztán halkán szólt:
 — Most menjünk tovább...

Az nap este ebédnél, Lord Dennis, a ki a hugával szemben ült, meg volt lepve a leány csodálatos megjelenése által.

— Nagyon szép gyermek, — gondolta; — nagyon szép, gyönyörű teremtés!

Barbara, Courtier és Harbinger között ült. A vén ember éles szeme figyelmesen vizsgálta mind a kettőt. Bár figyelmesek voltak a túlloldali szomszédnőjük iránt, mind a kettő a szeme sarkából állandóan Barbarát leste, vagy egymást figyelte. Lord Dennis az egész helyzetet oly maradóan látta s a komolyságnak abba a fészkebe, mely hegyes szakállas bajsza közé volt ékelve, egy mosoly lopózott. De azért tovább figyelt; a halász szava azt súgta, ne hagyjon ki egyetlen vizecskét sem, várjon, a míg a gyermek lelke elpihen s akkor meglátja, mi üti fel a fejt. Bár a leány nyugodtan s egészenesen evett, tekintete lopva Courtierre kereste. Lord Dennisnek úgy tetszett, hogy ez a gyors tekintet nyugtalan, mintha valami titokban izgatná. Aztán Harbinger szólott a leányhoz. Arra felé fordult s az arca nagyon nyugodtnak látszott. Kissé mosolygott, érdeklődést tükrözött s ott ült rajta az a kihívó életöröm. Lord Dennisnek az ifjúkorát juttatta eszébe. Mily gyönyörű emberek! Ha Babs férjhez megy az ifjú Harbingerhez, nem lesz Angliában ennél szebb pár.

Aztán újra Courtierhez vándorolt a tekintete. Elég férfias ember. Azt mondják, veszedelmes! Tagadhatatlanul volt benne valami, a mi a gondosan ledugaszolt pezsögőre emlékeztetett s ez vonzó lehet egy leánynak. Az ő mindenekefelett józan s praktikus lényét egy Courtier-típusu ember csak bosszantotta. Tetszett a megjelenése, de bizalmatlanságot érzett az írónikus mosolya s a minduntalan felforró vére iránt. Olyan ember kétségtelenül, a ki kitart az eszméi mellett — humanitarius!
 De Lord Dennis előtt furcsa szimben tüntek fel ezek a humanitariusok. Talán megsértették a száraz és precíz formszeretetét. Mindig igazságtalanságot, kegyetlenséget kerestek, úgy látszott, gyönyörűségük, ha valahol kiszimatolták s ha ráakadtak, megduzzadtak az örömtől. Mivel sok igazságtalanság s kegyetlenség van a földön, ezek az emberek sohasem lohadhattak. Az olyan ember, a ki eszmékért élt, nyugtalanította azt, a kit mindenkor kielégítettek a tények!

Barbarának egy mozdulata újra visszahozta az öreg urat a valóság-hoz. Az a valaki ott a gloriás hajkoronával s azokkal az isteni vállakkal az a kicsi Babs lett volna, a ki vele a Rown lovagolt? Az idő bizonyára varázshatalmú démon!

Tekintete a Barbara nézését követte s ekkor

azt vette észre, hogy a leány Milont figyeli. Mekkora különbség volt a kettő között! Mindkettő nyakig úszott az ifjuság fájdalomainak az árjában s Lord Dennis tudta, hogy ez a fájdalom néha késő vénségig hű társ marad. Különös tekintet volt az, melyet a leány Miltonhoz küldött, — úgy tetszett ez mintha segítséget kérne tőle.

Lord Dennis, a maga idejében sok ragyogó, fiatal teremtést látott, a ki félrelökte szabadságának a pajzsát s belépett a nagy sorsjáték palotájába; látott sokat, a ki kihúzta a főnyereményt s így örökre elmaradt tőle az élet hidege; és látott sok mást, kinek a fényes ablakok mögött kihalt a szeméből minden ragyogás, a kiből megfagyott az élet, mert vak számat húzott.

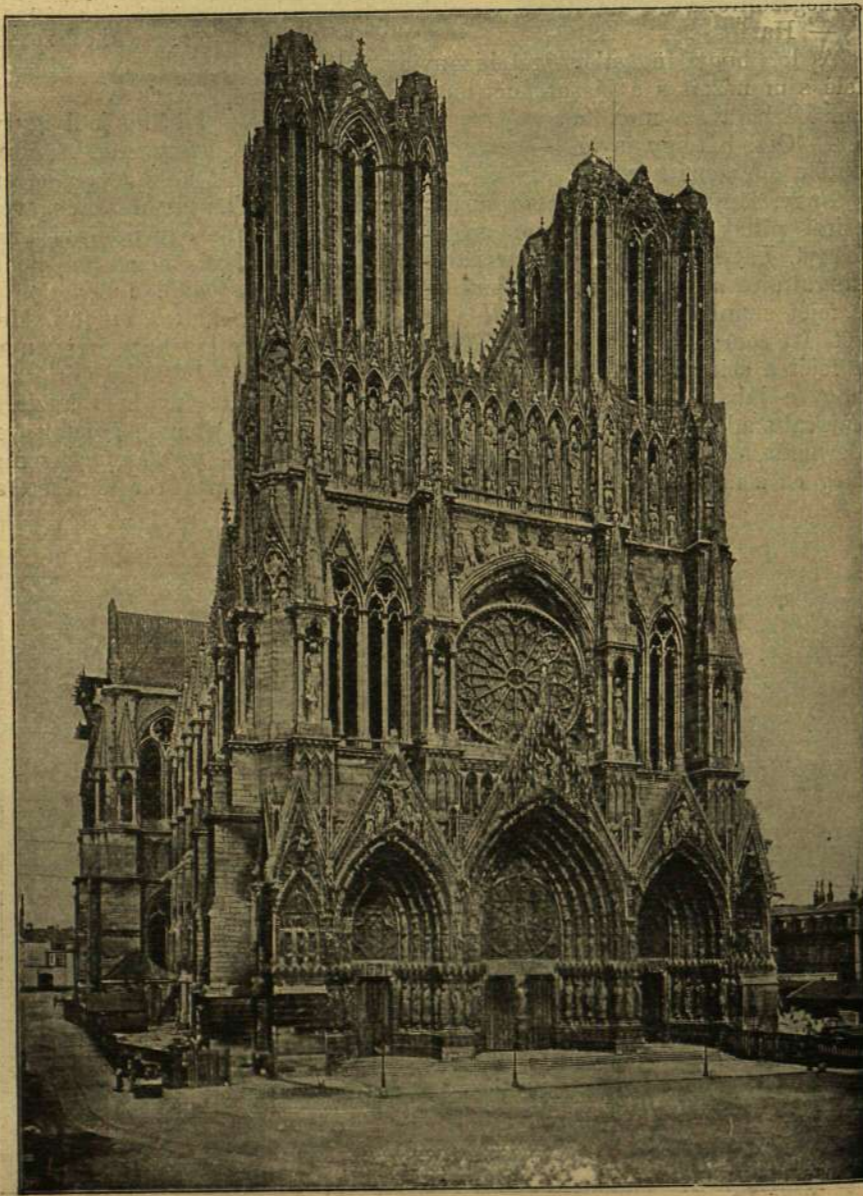
Az a gondolat, hogy az ő «kicsi» Babsa most annak a kiszámíthatlan játéklaragnak a bejáratánál áll, végtelen szomorúságot okozott neki s a tudat, hogy ez a két férfi vadászként áll és les reá, utálattal töltötte el. Bár hogy legyen, őrizze meg az Isten attól, hogy annak a középkori vörös legénynek dobja oda magát, a kinek lehetnek ugyan eszméi, de nincs családfája; maradjon csak az ifjuságnál s rangja határai közt s legyen a felesége annak a fiatalembernek, a ki — a pokolba is — olyan volt, mint egy ifjú görög isten, a ki néhány századdal később született s tévedésből hajuszt növesztett magának. Eszébe jutott, a mit Barbara a múlt este erről a kettőről s a különböző életükről mondott. Valami romantikus bolondság lappangott benne!

Az öreg úr újra Courtierre nézett. Igazi Don Quixot-typus, az a fajta, a ki fejfel meg neki mindennek.

Mіндеz nagyon szép, de nem a Babs számára! Babs nem olyan, mint a dicsőséges Garibaldi dicsőséges Emittája!

Valóban jellemző volt Lord Dennisre, — de rajta kívül a legtöbb emberre is, — hogy jobban szerette a halott szabadsághősöket, mint az élőket.

Igen! Babsnak több kellett, (vagy talán kevesebb?) mint hogy a csillagok ég alatt aludjon azért, a kit szeret s azokért az eszmékért, melyekért az küzd! Gyönyörűségre, élvezetre

A RHEIMSI SZÉKESÉGHÁZ, MELY A NÉMETEK ÁGYÚZÁSÁTÓL ERŐSEN MEGSÉRÜLT.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Szeptember 17. A franciaországi harcstéren a helyzet változatlan. A harcavonal egyes pontjain a francia csapatok támadásait a németek 15-én éjjel és 16-án a nap folyamán visszautasították. A mi harcstereinkről nem érkeztek hírek.

Szeptember 18. A XIII. és XIV. francia hadtest és egy további hadosztály részei szeptember 17-én Noyontól délre döntő vereséget szenvedtek és több úteget veszítettek el. A német csapatavonal egyes állásai ellen intézett ellenséges támadások véresen összeomlottak. Magától, a német csapatok minden különösebb erőfeszítése nélkül omlott össze a francziák által nagy bravúrral megkísérelt át-törés is a legészlsőbb német jobbszárnyon. A Maas jobbpartján az ellenségek Verdunból megkísérelt kirohanását a németek könnyű szerrel visszavetették. A németek a Vogezék láncaolatánál, a Breusch (Bruche) folyó völgyében is visszautasították a francia alpesi vadászok előnyomulását. A Rheims mellett levő Chateau-Brimont bevételénél 2500 foglyot ejtettek. A keleti (Hindenburg-féle) hadsereg Suvalki kormányzóságban folytatja hadműveleteit; egyes részei Ossoviec vára ellen nyomulnak előre. Dankl tábornok hadsergeparancsot ad ki első hadsergünk tevékenységéről. «A derek első hadsereg egy rendkívül nehéz hadműveletet végeztetett el mindentől, a mi az éleltenk és szükségesség oldalát alkotja, — mélyeséges keserűséggel töltötte el. Nagy sajnálatot érzett ezek az emberek iránt, a kik a saját szociális nevezetességük súlya alatt görnyedtek. Nem az ő hibájuk volt. Elismerte, hogy legjobb akarattal cselekedtek. A fajuk legszebb példányai közé tartoztak. Nem voltak lágyak, sem fényzős pazarlók, tekintettel a degenerált kor többi alkotó elemeire. Láthatóan egyszerűek akartak lenni s ez még növelte a helyzetük tragikumát. A sors igen bőkezű volt hozzájuk. Hol van az az emberi lélek, mely össze ne zsongrodna, meg ne sünynelne az anyagi jóllet és fokának a gúzsba kötő szives vendéglátását?»

XXI.

Egy olyan beduinak, mint a milyen Courtier, úgy tetszett, mintha a szeme előtt állandóan egy nagyon finom, nagyon szomorú tragédia játszódna, melynek középpontja az a leány, a ki annyira vonzza.

(Folytatása következik.)

Olasz rendszerű énektanítást

vállal
 Erényi R. Antal Milánóban képezett ének-mester. Tekintettel, hogy az olasz rendszerű hangfejlesztés és hangképzés nem engedi meg a csoporttanítást, minden énekes külön-külön (egyenként 1/2 óra időtartam) nyer oktatást. Kiválóan széghangú és tehetséges énekesek földrajzi kedvezményben részesülnek. — Próbának díjtalan. — Jelentkezni lehet: Erzsébet-körút 41. sz. alatt, délelőtt 11—1 óra, délután 3—6 óra.

Lohr Mária
 (KRONFUZ)
 A főváros első és legnépszerűbb orvosi-
 tisztító, vegyítész-
 titó és kezeletlen
 gyári intézete.
 Gyár és főüzlet
 VII., Baross-u. 85.
 Telefon: József 2—37.
 Filók: II. ker.,
 Fő-úton 27. sz.
 IV. ker., Eötvös-
 6. sz. IV., Ke-
 keméti-úton 14.
 V., Harminczad-
 úton 4. sz. VI.,
 Tere-körút 39.
 VI., Andrássy-út
 16. sz. VIII. ker.,
 József-körút 2.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer
 étvágytalanság, ren-
 detlen emésztés és
 gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóv
 a gyomor-terheléstől.
 Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható:
 minden gyógytárban
 valamint
 Rozsnyay Mátyas
 Arad, Szabadság-tér 8.

KALODONT Fog-Krém és szájviz

Szakszerűen készített utazási felszerelések

bőröndök,
 táskák,
 szekrény- és
 kalap-
 bőröndök,
 nasszalrak

megbízható
 minőségben,
 előnyösen
 beszerezhe-
 tők az általa-
 nosan ismert

Gothard Sándor

Diana Fegyver-atielier
 Herény,
 Szombathely mellett.
 (Vas megye.)

A. Jos. Decourry,
 Herstál és A. Leno &
 Co. Liège (Victoria Ham-
 merles), világghírű és leg-
 első rangú galamblovó és
 vadászfegyvereknek egye-
 dül és kizárólagos
 képviselője, E. Bernard

& Co. A. Defourny-Servin luxusfegyvereknek ál-
 landó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anti-
 corro-Antifoszóró, Mignon távesővel szerelt fegyve-
 reknak állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától,
 ejectórosok 200 kor-tól, Anticorro- és Antifoszóró
 fegyverek 400 kor-tól minden ártan. A kontinens
 legzadagabb luxusfegyverraktára. Minden mi-
 nőség állandó nagy készletben. Teljes garancia.
 Minden fegyver pontosan belöve. Legjobb minőség.

Legolcsóbb gyári árak. Utólérhetlen olcsó.
 Árjegyzéket tessék kérni.

KELETI GUMMI
 Alapítva 1878.
 Telefon 13—76. Az összes
**BETEGÁPOLÁSI
 CZIKKEKET**
 kötszereket
 valamint teljes körhái be-
 rendezéseket, köpenyeket
 önkéntes ápolónők számára, gummityü-
 ket, légpárnákat stb. szállít azonnal

KELETI J. hygien. gummi-
 czikkek gyára
 BUDAPEST, IV., KORONAHERCZEG-UTCZA 17.
 Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

magaslatait és előnyomulások közben az égi Reims ellen, elfoglalták Béthény helységet. Verduntól délre a támadás a záróerővonal ellen sikeresen túllépte a keleti szélén levő Côte Lorraine-t, melyet a VIII. francia hadtest védelmezett. Az ellenség egy ki-törési kísérletét Verdun északi frontján a né-metek visszautastították. Toultól északra a német tüzéség meglepetésszerűen rajtaütött a táborozó francia csapatokon.

Szeptember 23. Az orosz hadszíntéren az utóbbi napokban nem folyt harc. Szerbiában a Krupanj-tól nyugatra fekvő Jagodina-Biljek-Crni vrh) ösz-szes uralkodó magaslatok, a melyek birtokáért napokon át elkecseregett harc folyt, immár birtokunkban vannak s itt a szerb ellenállás meg van törve. Balkáni haderők zömének ezen harcrai közben egyes szerb vagy montenegrói bandáknak sikerült olyan területre előnyomulniok, a hol csupán csekély számú csendőrség és a biztonság szempontjából elengedhetetlenül szükséges védő-őrség maradt vissza. Franciaországban az Aisne vidékén a németek nagy erővel, roppant véres küz-delmekben nyomulnak előre. A tengeren Hoek van Hollandból 20 tengeri mérföldnyire északnyugatra az U9 német tengeralatti naszád elsüllyesztette az Aboukir, Hogue és Cressy cirkálóhajókat. ezek legénységének jelentékeny részét előzető angol hadihajók és holland gőzösök megmen-tették. Az elsüllyesztett hajók legénysége egyenkint 755 ember.

A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, szeptember 27-iki számába Ábrányi Emil irt szép verset a háborúról. Sebők Zsigmond folytatja A báróné rokonai című regényét és egy bájos mesét is mond el, Lakatos László szép elbeszélést irt, Elek nagyapó vidám történeteket, Faragó Jenő, Madarassy Erzsébet verseket, Zsiga bácsi mulatságos mókát; Zsoldos László folytatja regényét. A há-borúról képek és cikkek szólnak, a gyermekek fel-fogásához mérten. A rejtvények, szerkesztői izene-tek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhiva-tal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Steckenpferd- Illiomtejszappan Bergmann & Co. cégétől, Tetschen, a/Elbe. egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend, szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezért az elismerőlegényél! Sok legmagyarabb kitüntetés! Bevisztetésnél óvatossággal figyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védő-jegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérről kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertárakban, stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera Illiomkrémje (70 fillér egy tubus). Kötő szer női kezek gondozására.

Alapítva 1865-ben. Heckenast Gusztáv zongoratermei Budapest, csakis Gizella-tér 2. sz. Telefon: 1-69. DÖRR, IBACH, WERNER zongorák egyedüli képréselete.

Knuth Károly mérnök és gyáros Cs. és kir. fensége József főh. udv. szál. Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay u. 10.

HALÁLOZÁSOK.

A harcsteréken hősi halált haltak: FROHREICH Ernő os. és kir. altábornagy, a magyar királyi 5. honvéd-lovashadosztály parancsnoka. — ILLÉS László honvédszázados, a Rohatyn mellett lefolyt harcban, 30 éves korában. — Bárdos Ernő váci városi tanácsos, Pest vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a ki mint tartalékos hadnagy ezredsegétiszt vett részt a háborúban, a lyuboi-viai csatában. — Draskóczy és jordanföldi ifjabb IVÁNKA László zászlós az 5. honvédbuszárezredben, 27 éves korában Wolkiesnél, roham alkalmával. — AMBAUS Jenő tartalékos tüzéradapród-őrmester, Békés vármegye aljegyzője, a rohatini csatában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Széplaki BUKLER Mihály ügyvéd, a budapesti református egyház presbitere, 70 éves korában Budapesten. — VELKEY Pál nyug. tanfelügyelő 84 éves korában, Gödöllőn. — VARGASS Gyula dr. nyug. honvéd-főtörzsorvos, az aradmegyei Lőkősháza községben. — GRÓF BETHLEN GÁBOR keresi nagybirtokos, vár-megyei törvényhatósági bizottsági tag, a segesvári kórházban. — HILLAY NEIT, a szépesi káptalan éneklő-kanonokja, a rihoi címzetes prépost, szent-széki úrnök, zsinati vizsgáló 78 éves korában, Szepeshelyen. — Pusztazámori dr. MENTLER Jenő sárospentmihályi körorvos 40 éves korában, Srebrenicán. Boszniában. — Makfalvi MOLNÁR Dániel az országosan ismert székegy állatszobrász 60 éves korában, Makfalván.

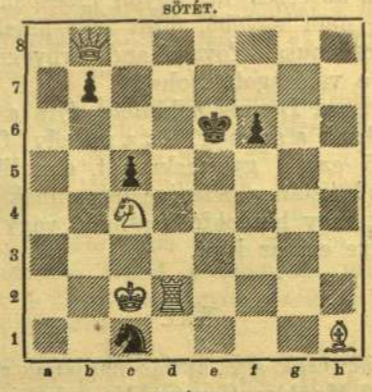
Fanghné GYÖTTÖ IZABELLA írónő, 71 éves korában Kolozsváron. — Özv. kakaslomnici és berze-viczi BERZEVICZY KÁROLYNÉ szül. Valkovits Anna, 69 éves korában. Budapesten. — Özv. Zeyfalvi báró ZEYK JÓZSEFNÉ sz. Római Szentbirodalmi széki gróf Teleki Árpád 72 éves korában, Maros-gombáson. — HAVIÁR DANINÉ szül. Rohoska Pau-lin 64 éves korában, Szarvason.

Szerkesztői üzenetek.

Ott van az a kicsi falu stb. Nagyon jelentéktelen apróságok. Hajnalvárás, Örök menedék. Mondvacsinát dol-gok, — az ilyen kísérletezés nem ad reményt semmi-féle sikerre. Háborús időkben. Erről a mostani nagy világ-fel-fordulásról vagy csak igazi elsőrendűt, vagy semmit.

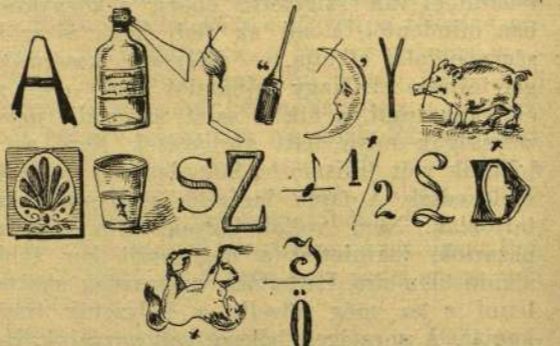
SAKKJÁTÉK.

2019. számú feladvány M. Havel-től Prága.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 36 ik számában megjelent képtalány megfejtése: Négy kis hárbán ennyi bánat, nem is tudom hogy fér meg.

Felolós szerkesztő: HOITSY PÁL. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11. Lapkiadó tulajdos: Franklin-Társulat Egyetem-utca 4.

A Franklin-Társulat könyvkiadóhivatala a művelt köröknek teljes tisztelettel ajánlja

SZITNYAI ELEK

következő munkáit:

Ész és szív.

Ertekezések a lélektan, nevelés tan és élet-bölcsélet köréből. Második kiadás.

Ára füzve 6 K 20 f., kötve 8 K.

A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. ministerium által közpiskolai tanári könyvtáraknak 1147 903. számú ren-delettel ajánlott munka.

Pedagógiai irodalmunk egyik elsőrangú terméke. — Mély tudományos tartalom, népszerű előadás. — Hivatalos bírálója többek között így nyilatkozik: «Nagya becsülöm, mint kiváló, tudományos művet, kiváló pszichológiai és pedagógiai cikkei miatt, melyekből az idősebb tanfériak is, de különösen a fiatal tanárok és tanár-jelöltek sokat tanulhatnak.»

Az életfilozofia problémái.

Ára füzve 8 korona.

Számos kritikája mind megegyezik abban, hogy szerző egy bölcs ember őszinte okosságával tárgyalja az élet nagy kérdé-seit s műve kibékítő, nemes irányával mindenkinek rendkívül tanulságos.

A szellemi erők gyűjtése és pazarlása.

Ára 1 K 20 f.

Szerző különösen azt bizonyítja, hogy az iskolák rendkívül sok szellemi energiát pazarolnak el fölösleges, sőt haszontalan dolgokra s az okozott lelet és lelki károkat soha többé nem lehet kipótolni.

A szellemi tehetségek eredete.

Ára füzve 1 korona.

A talentum és a genie születése. — Szü-lőknek, nevelőknek egyaránt tanulságos értekezés.

A hibás gondolkodás.

mint a boldogulás legfőbb akadály. Ára füzve 1 korona.

A könyvet nagy tudás, józan világnézet, erős erkölcsi fellegás jellemzik. — Melyen-járó, becses filozófiai feljegyzések.

Lélektan és logika.

Hatodik javított kiadás. Ára füzve 3 K 20 f.

Tanulmányok

a magyar ifjuság és a művelt közönség számára. Második kiadás. Ára füzve 3 K.

Egy művészelkü, mélykedélyű és széles látókörű író felettebb nevelő hatású essayi.

Levelék egy tanuló ifjuhoz.

Második kiadás. Ára kötve 4 K.

Ezen, a nm. Cultusministerium által az ifjusági könyvtáraknak ajánlott könyv le-vélalakban mutatja be a boldogulás útját.

Szépirodalmi újdonságok

Munka. Elbeszélések. Irta Kóbor Tamás. Ára 4 K

Hamupipőke 6 Nagysága. Regény két kötet-ben. Irta Kóbor Tamás. Ára 8 K

Ki a Ghetből. Regény két kötetben. Irta Kóbor Tamás. Ára 8 K

Kóbor Tamás-nak már néhány év óta nem je-lent meg új könyve. Ez a két regény az utolsó tíz év alatt írt munkái közt a legjelentékenyebb s egyáltalán egész munkásságából ezek tiköz-tetik legjobban az író világlátását s elbeszélő művészetének, ember-ábrázolásának nem min-dennapi erejét. Mindkettő egy tárgykörből való s bár teljesen önálló regény, cselekvényé-ben összefügg egymással.

Kont-esei. Regény. Irta Szamere György. Ára 4 K Fantasztikus regény, mely századokkal előre vetíti a magyar történetet s ebben a világítás-ban mutat rá legfontosabb problémáink meg-oldása módjára, közben jellemző szatirikus rajz-zát adva közéletünknek és társadalmunknak.

A férfi szerelem. Novellák. Irta Széplői Zsig-mond. Ára 4 K

A finom tollu író legújabb novelláinak leg-ja: változatos, fordulatos mesék, meleg hu-mor, a fantázia könnyed, tetszetős játéka és művészi előadás jellemzi valamennyit.

Velük, értük. Elbeszélések. Irta Révész Béla. Ára 4 K

Révész Béla a fiatal nemzedékben a novella legkiválóbb mesterei közül való. Ebben a köte-tében tizenegy novellája van összegyűjtve; prolejár-történetek, melyek az élet erejével tár-ják fel a legnagyobb népszatírok életét, szenvedé-séit, érzéseit.

Emberek a kövek között. Regény. Irta Tor-may Cecília. Ára 4 K

Legjelentékenyebb műve a népszerű íróknak. Milyen felforgató társadalmi és lélektani pro-blémát vet fel a horvát Karst vadregényes színterén játszó regény.

Ne engedjük a madarat... s más holmik. Irta Tömörkény István. Ára 4 K

A kitűnő író legújabb novelláinak és tárcza-cikkeinek gyűjteménye; életteljes rajzok a egész emberiség nagy szempontjából, mint egy minden egyes embernek jobb sorsot ígérő fejlődés kilátását nyújtó mozgalmat. Nem part-munka sem a szocializmus mellett, sem ellene, hanem egy hatalmas gondolkodó magas szem-pontokból való elmélkedése korunk legnagyobb kérdéséről.

A királyok. Regény. Irta Jules Lemaitre. Fran-ciából fordította Schöpplin Aladár. Ára 3 K 60 f.

A mai francia irodalom egyik legfinomabb szellemének műve.

Ezen könyvek megrendelhetők: Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat) Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

LEGSZEBB ÚTI OLVASMÁNYOK

Szépirodalmi újdonságok.

Table with 4 columns listing authors and titles: Heltai Jenő Jaguár, Vértessy Gyula Betegek, Szende-Dárday Olga Rozsda, Lakatos László Mély húr, Szász Zoltán Séták a függőkertben, Krúdy Gyula Mákvirágok kertje, Serelem az én bűnöm, Heltai Jenő Tündérlaki lányok, Kóbor Tamás Furcsa tragédiák, Kaffka Margit Színek és évek, Cholnoky Viktor Néhusztán meséiből, Grazia Deledda A mi urunk, Sebők Zsigmond Ifjúkor, and Sebők Zsigmond Bajcsányi de Eadem.

Franklin-Társulat kiadásai. * Mindenütt kaphatók.

Catch-Catch az előkelő körök új sportjátéka

Külföldön óriási sikert aratott! Hölgyek és urak, fiatalok és meglelt koruk kedvenc, testező és szórakoztató sportja!

Szabadban ép úgy, mint fedett helyen játszható!!

Prospektust ingyen és bérmentve küld: Kertész Tódor, Budapest, IV., Szervita-ter; Késmárky és Illés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12. és Dohány-utca 22.; továbbá Temesváron: Kecskeméti Lajos és Fiumében: C. Oberhofer. Képviseletek a külföld minden nagyobb városában.

Ismeretterjesztő Könyvtár

A modern életben legszükségesebb ismereteket népszerűen tárgyaó vál alatt.

WILLIAMS ARCHIBALD UJKORI HÍRES UTAZÓK

Rendkívül érdekesen és tanúságosan megírt összefoglalása az ujkori felfedező utazások történetének.

Magyarra átdolgozta a MIKES LAJOS. Vászonkötésben 8 korona.

CHARLES R. GIBSON A MODERN VILLAMOSSÁG

Az egyetlen modern tudományos színvonalon álló összefoglaló népszerű könyv a villamosságról s technikai alkalmazásáról.

Angolból fordította HAJÓS REZSÓ. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD A MODERN TECHNIKA NAGY ALKOTÁSAI

A legnagyobb technikai művek ismertetése a laikus számára.

Átdolgozta PÉTER JENŐ. Vászonkötésben 8 korona.

SCOTT ELLIOT A PRIMITIV EMBER HAJDAN ÉS MOST

A kezdetleges népek életének és szokásainak hű és érdekes leírása.

Fordította SCHÖPFLIN ALADÁR. Vászonkötésben 8 korona.

WILLIAMS ARCHIBALD KORUNK TALÁLTMÁNYAI

A legújabb találmányok érdekes, vonzó és könnyen érthető magyarázata.

Átdolgozta SZILÁRD RICHARD.

Előszóval ellátta ZEMPLEN GYÓZÓ. Vászonkötésben 8 korona.

Ezen könyvek megrendelhetők:
Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeit ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és

az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉSNEK SZÍVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

OLCSÓ „PRIMUS” a főzés, szén és fa helyett petróleum-gázfűzővel

főz. Egyszerű és veszélytelen, nem kormoz és nem füstöl. Rendkívül kevés petróleum fogyasztás mellett óriási hőfejt ki, ennélfogva a

LEGOLCSÓBB FŐZÉS!!

Kapható:

Ringeisen-Testvéreknél Budapest, V. Hold-u. 21.

Saját érdekében

tegyen egy kísérletet az új szab. amerikai impregnált FÉMISZTÍTÓ KENDŐVEL.
Előnyei: Bármilyen fém tárgy gyors és egyszerű kezelésben hőmunkáig tartó tűkőrfényt nyer. Minden eddigi tűvesztélyes folyékony fémisztitót fölösleg. Sohasem szárad ki, nem koplik, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. Ára 25 fill., 50 fill., és 1 kor. Mindenütt kapható. — Kereskedőjénél kérjen ingyen mintát.
FŐRAGTÁR: FORSTNER JOZSEF GYÁRÓSNÁL BUDAPEST, IV. KER., REALTANODA-UTCA 4. SZ.

MOLNÁR FERENC NÉGY KÖNYVE

2 Korona 10 fillér.

- Gyerekek 30 fillér (Rajzok.)
- Pesti erkölcsök 60 « (Humoros rajzok.)
- Ma, tegnap, tegnapelőtt 60 « (Vasárnapi krónikák.)
- Báró Márczius és egyéb elbeszélések 60 «

Mindenhol kapható!

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

SZELLEMEK, MŰVÉSZI, KÖNNYŰ ÉS ÖTLETES

könyveket vigyen magával, ha útra indul.

10 könyv 3 korona

- Ambrus Zoltán, Lillias. Elbeszélés.
- Biró Lajos, Elbeszélések.
- Lagerlöf, Az ezüst bánya és egyéb elbeszélések.
- Lakatos L., Lancelot és egyéb történetek
- Maeterlinck, Családi kör (Interieur).
- Maupassant, Családi körben. Elbeszélés.
- Pekár Gy., Laci mama és egyéb tört.
- Prévost, Végredelet és egyéb történetek.
- Provins, Hogyan fognak meg bennünket.
- Szini Gy., Bolond könyvek.

Mindenhol kapható!

Egyes számokat külön is be lehet szerezni 30 fillérért.

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

VASÁRNAPI UJSÁG

40. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, OKTÓBER 4.

Szerkesztéségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldj is csatolandó.

OROSZOK A LÖVŐÁROKBAN.